

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2394
Tarih : 30.06.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'de haklarında toplatma, satış ve dağıtım yasağı kararı olan çok sayıda kitap, dergi ve sair yayınların araştırılması ve bu yasakların ifade ve basın özgürlüğü bakımından değerlendirilebilmesi için Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğinin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Mithat SANCAR

Mardin Milletvekili

Anayasa'nın 28. maddesi, "*Basın hürdür, sansür edilemez.*" hükmünü getirmiş, buna uygun olarak Basın Kanunu'nun 3. maddesi, "*Basın özgürdür. Bu özgürlük; bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerir.*" ifadeleriyle bu özgürlüğün çerçevesini çizmiştir. Oysa Türkiye'de basılı dokümanlar dönem dönem tartışmalara konu olmuş, yayıncılar dava tehditleriyle karşı karşıya kalmışlardır. Kitaplara savcılar veya kolluk tarafından el konulmakta, basılı materyallerin satış ve dağıtımı sulh ceza hakimî kararıyla yasaklanmaktadır. Bu kararın, Türkiye'nin herhangi bir yerinde alınabiliyor olması, basına yansıyan haberler dışında hangi kitaplar hakkında toplatılma veya yasak kararı verildiğinin takibini neredeyse imkansız kılmaktadır. Nitekim böyle bir veritabanı olmadığı gibi, şu anda kaç kitabın "yasaklı" olduğuna dair sorulan sorular cevapsız kalmaktadır.

1980 darbesi sonrası, Resmi Gazete'de ardı ardına yayınlanan Bakanlar Kurulu kararlarıyla, yurtdışında basılan eserlerin Türkiye'ye sokulması ve Türkiye'de dağıtılması yasaklanmaktaydı. Aralarında atlas ve haritaların, dünyaca ünlü Le Nouvel Observateur gibi dergilerin, sol yayınların, cinsel içerikli albümlerin, İslam'ın farklı yorumlarına dair eserlerin,

özellikle Kürt ve Ermeni halklarıyla ilgili kitapların yer aldığı, Japonya'dan Avustralya'ya, Yugoslavya'ya, İran'a dünyanın çeşitli yerlerinde basılmış her türlü materyalin engellenmesi kararlarını içeren bu uzun liste, darbe yönetiminin ifade özgürlüğüne yönelik ağır baskısını gösteren bir utanç vesikasıdır. Bu listeler maalesef acı anılar olarak kalmamakta, Türkiye'nin siyasi konjonktürüne göre uzamakta veya kısalmaktadır. Bugün, 2012'de yasakları kaldırılan pek çok kitapla ilgili yerel mahkemelerden gelen yasak ve toplatma kararlarını takip etmek ise mümkün değildir.

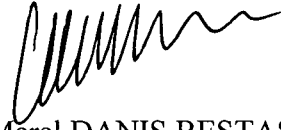
Barış sürecinin rafa kalktığı 2015 ve 2016 yılları içinde, ifade ve basın özgürlüğü üstündeki baskılar da artmıştır. Son günlerde Aram Yayınları'na ait 53 kitapla ilgili Diyarbakır 1. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından verilen toplatma kararı ile Kızıltepe'de Ekin Yayınlarına ait 160'a yakın kitaba el konulması bu baskıların en yakın örnekleridir. Yine Gaziantep 3. Sulh Ceza Hakimliği, 4 Aralık 2015 günü 25 kitap ve dergi hakkında, suç unsuru içerdiklerinden bahisle toplatma kararı vermiştir. Bu 25 kitap arasında Hasan Cemal'in Everest Yayınları'ndan çıkan "*Delila - Bir Genç Kadın Gerillanın Dağ Günlükleri*" ve "*Çözüm Sürecinde Kürdistan*" adlı kitaplarıyla Abdullah Öcalan'ın çeşitli kitapları da bulunmaktadır. Mersin 1. ve 3. Sulh Ceza Mahkemeleri'nin 4, 10 ve 15 Mart 2016 tarihlerinde ayrı ayrı kararlarla, çeşitli romanların, sosyal bilimlerde kült haline gelmiş Frantz Fanon gibi yazarların eserlerinin de aralarında bulunduğu çok sayıda kitabı yasaklamıştır. Gazeteci Arzu Demir'in "*Devrimin Rojava Hali*" ve "*Savaşta Barışta Özgürlükte Aşkta Dağın Kadın Hali*" kitapları, İstanbul 3. ve 6. Sulh Ceza Hakimlikleri'nin kararıyla "örgüt propagandası" içerdiğinden bahisle yasaklanmıştır. Yerel mahkemelerin değişik iş olarak verilen yasak kararlarının takibi mümkün olmamaktadır.

İfade ve basın özgürlüğü üzerindeki baskılar yalnızca kitaplara yönelmemektedir. Kırşehir'in 32 yıllık kitapçısı Gül Kitabevi 8 Eylül 2015 günü "teröre lanet" yürüyüşüne katılan saldırganlarca basılıp yağmalanmış ve yakılmıştır. Ünlü Fransız şair Guillaume Apollinaire de mahkeme kararlarından payını almış, müstehcen olduğundan bahisle "*Onbirbin Kazık*" adlı eserinin tercümanı para cezasına mahkum olmuş, Türkiye bu nedenle AIHM önünde tazminat ödemek durumunda kalmıştır. "Paralel Devlet Yapılanması" bağlantısı olduğu iddiasıyla kayyum atanan Kaynak Holding'e bağlı Ufuk Yayınları'ndan çıkan Risale-i Nur'un basımı kayyum tarafından durdurulmuştur.

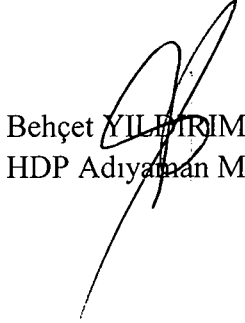
Şu an Türkiye'de yasaklı bulunan kitapların tespiti, bu kitapların incelenmesi, yasak kararlarının basın ve ifade özgürlüğüyle ilişkisinin araştırılması için Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını rica ve arz ederiz.

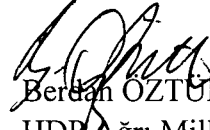
Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

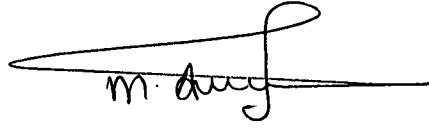
Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

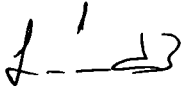
Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

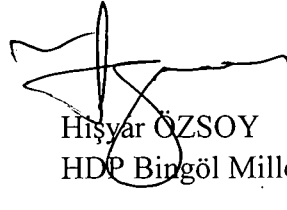
Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

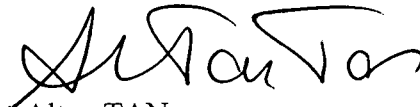
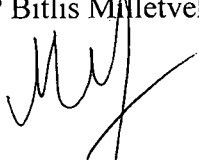

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Hışyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

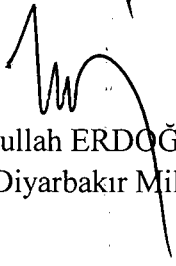
Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

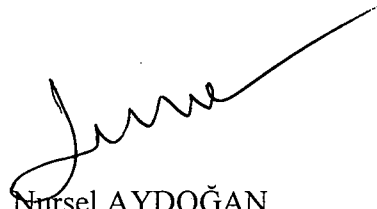
Feleknaş UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

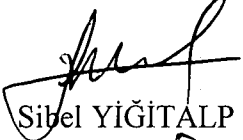
İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

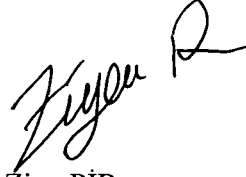
Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

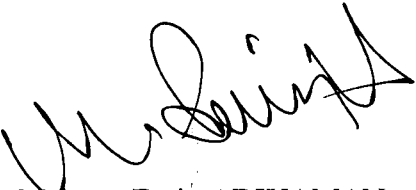
Mahmut TOGRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Abdullah ZEYDAN
HDP Hakkari Milletvekili

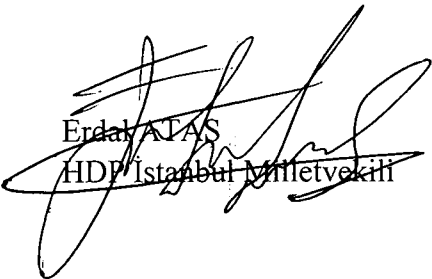
Selma IRMAK
HDP Hakkari Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAS
HDP İstanbul Milletvekili

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili